

Havfruens sang

Havfruens sang

Henrik Pontoppidan, 1890 (4,6 ns.)

Indlæst af Morten Thunbo

En blikstille sommeraften havde et selskab damer og herrer
5 efter et livligt aftensmåltid i det grønne ladet sig ro ud på
havet for at se solen gå ned.

I over en time drev de om derude på strømmen, mens
de betragtede havspejlets farvespil, der blev ved at veksle,
længe efter at den glødende kugle var forsvundet i dybet.
10 Først var vandet blevet dybt vinrødt, derpå blommemarvet, ja
et øjeblik endog ganske brunt, som om det var bestrøet med

bark. Nu var farverne omsider blegnet, og havet lå
ubevægeligt som en flade af matlysende glas.

Det var blevet sent, og samtalen var lidt efter lidt gået i
15 stå.

Midt i båden sad en ældgammel lods med langt, trevlet
skæg og hvilede armene på et par tunge årer.

Nogle fra selskabet lå langs rælingen og stirrede ud over
havfladen, som om de endnu ventede en fortsættelse af det
20 pragtfulde skuespil. To unge, sommerklædte piger sad med
hinanden om livet helt ude i forstavnen og så drømmende
op på et krumt stykke måne, der ligesom skamfuldt listede
sig over himlen med sit blege skær. På en tofte for sig selv
sværmede et par unge ægtefolk indsvøbt i samme sjæl og
25 holdt trofast hinanden fast i hånden.

Fra Det moderne gennembrud af Thomas Thurah, DANSK 7-10 | GYLDENDALS FAGPORTALER, Gyldendal

Print og kopiering af dette materiale er tilladt, forudsat at det sker i overensstemmelse med skolens aftale med Copydan Tekst & Node.

Skønt strømmen allerede havde ført båden et godt stykke fra land, var der ingen, der talte om at vende hjem. Alle var de så fortabte i drømmerier, at de ingen magt havde til at rive sig løs.

30 Alt var stille rundt om dem. Også en flok strandfugle, der en tid havde skreget et sted i deres nærhed, var til sidst faldet til ro. Langs himmelranden til alle sider hævede sig rødlige tåger, hvorimellem havets mathvide flade lå udstrakt som et uhyre troldspejl.

35 Pludselig hørtes en mærkelig lyd ude fra havet, en mild, melodisk klang.

Alle løftede hovedet. Næsten samtidigt udbrød de – henrykt smilende:

"Hør! ... Musik!"

40 I det samme forstummede klangen. Men selskabet blev siddende med spidsede ører og ventende på, at lyden skulle komme igen.

Det gjorde den da også – stille, klagende, omtrent som et fjernt harpeslag.

45 "Det var da forunderligt, " sagde en. Og alle så de forbavsede på hinanden.

Der var ingen båd eller overhovedet noget tegn på menneskeligt liv at spore omkring, og kysten havde de alt for fjern til, at lyden kunne skrive sig derfra.

50 "Hvad i alverden kan dog dette være?" spurgte flere, den ene efter den anden.

Men tonerne blev ved at klinge. Det syntes endog, som om de efterhånden nærmede sig – og damerne rykkede uvilkaarligt tættere sammen og tog hinanden i hånden.

55 De blev til sidst alle helt underlig til mode ved denne uforklarlige, natlige musik. En af herrerne vækkede lodsens, der var faldet i søvn, og spurgte ham, hvad han mente, det kunne være. Men den gamle, som var døv, og hvem deltagelsen i det livlige aftensmåltid havde gjort utidig,

60 løftede blot et øjeblik sit søvntunge hoved og mumlede noget om hejrer – hvorpå han atter blidt sank ned over sine årer og sov videre.

"Tys!" udbrød lidt efter en af herrerne, en ung læge, og rejste sig. "Lad os nu alle sammen på en gang høre rigtig
65 godt efter, så finder vi nok ud af, hvad det er".

Derom blev de enige.

Og da lyden næste gang lod sig høre, sad de alle åndeløse i flere minutter og lyttede.

"For pokker! Der må jo alligevel være en båd et eller
70 andet sted i nærheden," afbrød lægen den lange tavshed og steg op på en tofte. Derpå satte han en hånd på hver side af munden, og under dødsstilhed råbte han ud over vandet:

"Halløj! ... Er der nogen? ... Halløj!"

Intet svar; ingen tegn. Så langt øjet rakte, intet uden
75 denne selvlysende havflade. Under hele den stille, blåhvide himmelhvælving ingen anden lyd end disse gådefulde

harpeslag.

Nogle af damerne begyndte at klynke og forlangte til sidst bestemt at komme hjem.

80 "Væk lodsens, og lad os komme hjem!" lød det rundt om fra; og da den unge ægtemand ville rejse sig for ved selvsyn at forvisses om, at de befandt sig ene på havet, greb hans hustru ham krampagtig i armen.

"Gør det ikke, Anton! Gør det ikke!" udbrød hun bleg og
85 rystende af skræk. – "O Gud! Hvad er dog dette!"

Kun den unge læge bevarede koldblodigheden og sagde strengt: "Herre Gud! Vi er da ikke børn! Det er jo klart, at det hele har en ganske naturlig årsag. Lad os dog endelig ikke blive forfjamskede. Der er dog vel ingen af os, der for
90 alvor tror på havfruer og sådant noget spøgeri. Lad os derfor bare være rolige, så opklares det hele såmænd nok!"

"Nej, vi vil hjem ... Lad os komme hjem!" lød det nu fra alle sider.

Få øjeblikke efter fløj båden mod kysten under lodsens
95 og et par reserveårrers kraftige tag.

Man havde dog ikke roet længe, før en herre, der hele tiden havde siddet ganske stille helt henne i bagstavnen af båden, pludselig brød ud i en skoggerlatter.

"Å Gud!" sagde han endelig. "Hvor har jeg dog leet! Jeg
100 var lige ved at sprække! Her skal De se den hele hemmelighed!"

Med disse ord rørte han med fingeren ved noget usynligt i luften foran sig. Det var stormsnoren på hans hat, som han lumskelig havde fæstet med den ene ende på et
105 søm i bagmasten. Ved at trække i den tynde, elastiske snor havde han fået den strammet stærkt. Og det var på denne streng, at nattevinden havde spillet sine underfulde melodier.

Efter denne forklaring steg man tavst og noget slukøret i
110 land. Kun doktoren triumferede. Alle de andre derimod var

vrede. De fandt, at det havde været en grumme uheldig spøg. Naturligvis troede de ikke det mindste på spøgeri; men man skulle – som der blev sagt – alligevel ikke drive løjer med "den slags ting".

115 Og skønt de nu var overbeviste om, at alt var gået ganske naturligt til, bevarede de dog hårdnakket en uhyggelig fornemmelse af at have været i berøring med det overnaturlige. Især damerne tilgav aldrig den unge spøgefugl, der havde været mester for forskrækkelsen; men
120 også adskillige af herrerne var senere ikke til at formå til at tage med ud på søen, når solen var gået ned.

Krøniker